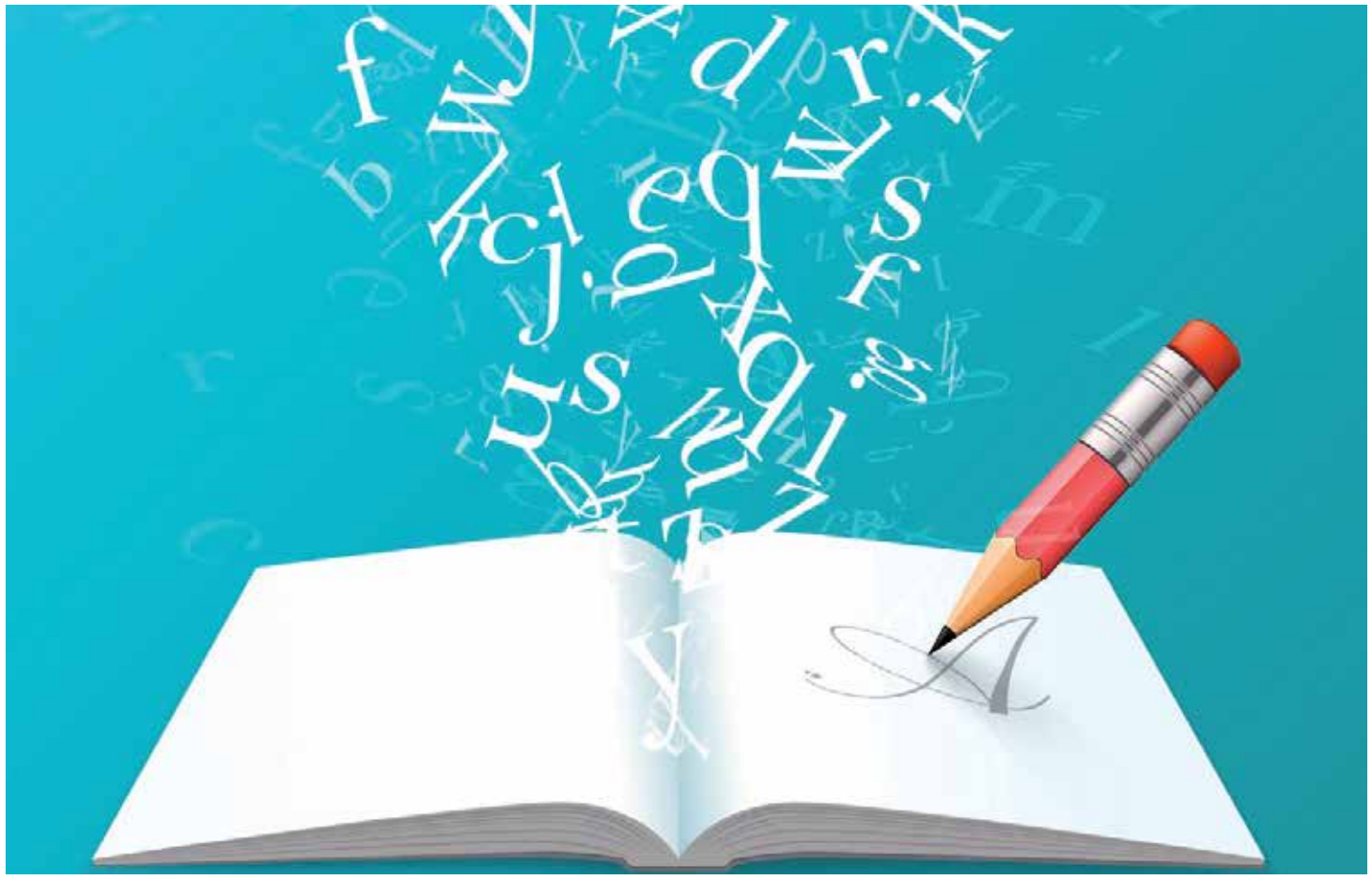
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI Sınıf-12

OGM MATERYAL
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KONU KELİMEDE ANLAM 2. DERS

KELİMEDE ANLAM

Gerçek anlam: Kelimenin ilk anlamı, sözlükte ilk sıradaki anlamdır.

Yan anlam: Bir sözcüğün gerçek anlamından kopmadan kazandığı yeni anlamlardır. Gerçek anlamıyla görev, şekil (görünüş) benzerliği ile yan anlam oluşur.

Mecaz anlam: Bir ilgi veya benzetme sonucu gerçek anlamından başka anlamda kullanılan söz.

Terim anlam: Bir bilim, sanat, meslek dalıyla veya bir konu ile ilgili özel ve belirli bir kavramı karşılayan kelimelerdir.

Somut anlam: Varlığı duyularla algılanabilen, görülen, hissedilen, duyulan varlıkları karşılayan anlamdır.

Soyut anlam: Soyutlama yoluyla elde edilen, varlığı ancak nesnede gerçekleşen (düşünce, kavram). Duyu organlarıyla algılanmayan zihinde var olan kavramları gösterir.

Nicel anlam: Sayılabilir, sayılarla ifade edilebilir olan. Bir şeyin sayılabilen, ölçülebilen veya azalıp çoğalabilen durumunu anlatan anlamdır.

Nitel anlam: Bir şeyin nasıl olduğunu belirten, onu başka şeylerden ayıran özelliklerdir. Niteliğini gösteren; sayılamayan, ölçülemeyen bir değeri, özelliği ifade eden sözcüklerdir.

SORU 1:

Senin kalbin yorgun düşecek bir gün
I
Uçar avucunda dua kuşların
II III
Bu kaçıncı talan, kaçıncı sürgün
Sesi çıkmaz kalbimdeki taşların
IV V

Bu dörtlükte numaralanmış sözcüklerin hangisi mecaz anlama sahip değildir?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Cevap: A

SORU 2

"Çok" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde nicel anlamda kullanılmamıştır?

A) Bizim şanssızlığımız olsa gerek, çok kaba bir adama denk geldik.
B) Çok söz söylemekle haklı çıkacağını sanıyorsun ama yanılıyorsun.
C) Bu tatlının böyle çok malzemeyle yapıldığını bilmiyordum.
D) Bu telefonu alabilmek için çok para biriktirmen gerekiyor.
E) Çok uzun bir tünelden geçip Giresun'a doğru devam ettik.

Cevap: A

SORU 3

I. Bu iş beni iyiden iyiye yordu.
II. Seninle bu konuyu enikonu konuşmamız lazım.
III. Adam, mal varlığını günden güne arttırıyor.
IV. Hiç olmazsa bir kelam etseydik, dinleseydin.
V. Çocuk, derslerinin gittikçe daha iyiye gittiğini söyledi.

Numaralanmış cümlelerdeki altı çizili sözler anlamca ikişerli eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Cevap: D